

กลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41*

วารีย์ ชมชื่น¹

เรขา อรัญวงศ์² ขวัญดาว แจ่มแจ้ง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ ในสังกัด สพม.41 จำนวน 439 คนและสนทนากลุ่ม 2) การพัฒนากลยุทธ์ โดยศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้วยการสัมภาษณ์ จำนวน 3 โรงเรียน แล้วประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่างกลยุทธ์ด้วยการใช้ SWOT ANALYSIS และ TOWS MATRIX และตรวจสอบความสอดคล้องความเหมาะสมด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3) ประเมินกลยุทธ์ด้านความสอดคล้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มีสภาพการดำเนินการใน 3 ลำดับแรก คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ปัญหากับการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมากคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาการนิเทศการศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ ระบบการบริการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการ 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสังคมและวัฒนธรรมด้านการเมืองและกฎหมาย และด้านเศรษฐกิจ 2. การพัฒนากลยุทธ์ นั้นมีวิสัยทัศน์ 3 พันธกิจ 3 เป้าประสงค์ 5 ประเด็นกลยุทธ์ 7 กลยุทธ์ 21 ตัวชี้วัด และ 35 มาตรการ 3. ผลการประเมินกลยุทธ์ที่พัฒนา มีความสอดคล้องในองค์ประกอบในระดับมากที่สุด และผลการประเมินกลยุทธ์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์, ทักษะการเรียนรู้, ทักษะในศตวรรษที่ 21

¹วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2557

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร,

E-mail: chchwaree@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Implementation Strategies for Developing 21st Century Skills to Secondary School Students under the Secondary Educational Service Area Office 41^{*}

Waree Chomcheun¹

Rekha Arunwong² Khandaw Jamjang³

Abstract

The purpose of this research were to develop the Strategies developing 21st Century Skills to secondary school students under the Secondary Educational Service Area Office 41. The procedure in this study was divided into 3 phases: 1) Studying the states, problems, and factors for developing 21st Century Skills by questionnaire conducted with 439 administrators, supervisors, and teachers. After that, checking data with 12 related persons were done by focus group discussion. 2), Developing strategies were collected data from the interview of 3 best practice's school. 3) Assessing the developing strategies for developing 21st Century Skills for secondary school students of the consistency, propriety, feasibility, and utility by questionnaire conducted with 17 experts. The data was analyzed using mean, standard deviation, and content analysis. The research findings were as follows:

1. The states for developing 21st Century Skills which consisted of 3 aspects of 1) school curriculum development 2) Resource learning center development 3) Learning process development. The problems for developing 21st Century Skills which consisted of 3 aspects of 1) school curriculum problems 2) Learning process problems 3) supervision system problems. The factors for developing 21st Century Skills which consisted of 2 aspect of internal factors were found that service, money, and administration, and 3 aspect of external factors was found that society, culture, politics and economics. 2. The strategies for developing 21st Century Skills to secondary school students consisted of vision, 3 missions, 3 goals, 5 strategic items, 7 strategies, 21 indicators and 35 standards. 3. Developed strategies for developing 21st Century Skills to secondary school students under the Secondary Educational Service Area Office 41 were found that the consistency, propriety, feasibility, and utility were at the highest level.

Keywords: Strategic, Skills, 21st Century Skills

^{*} Research Article form thesis for the Doctor of Philosophy Degree, Administration and Development Strategy Program, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand, 2015

¹ Student in Doctor of Philosophy in Administration and Development Stratege Kamphaeng Phet Rajabhat University, 2015,

E-mail: chchwaree@hotmail.com

² Assistant Professor, Faculty of Education in Kamphaeng Phet Rajabhat University

³ Assistant Professor, Faculty of Education in Kamphaeng Phet Rajabhat University

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม การเมือง เทคโนโลยี และวัฒนธรรมส่งผลให้ในปี 1551 กระทรวงศึกษาธิการต้องปรับปรุงหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดเพิ่มเติมด้านผู้เรียนไว้เป็นประเด็นสำคัญคือ การพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.5-6) คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี

แต่ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสถาบันการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า ปี 2554 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศของวิชา สุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม โดยอีก 7 กลุ่มสาระวิชามีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในช่วง ร้อยละ 30-49 ของคะแนนเต็มและค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในช่วงร้อยละ 20-49 ของคะแนนเต็ม (สถาบันการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2554) ซึ่งผลการประเมินนี้สอดคล้องกับรายงาน การรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสอง ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการ รับรองมีเพียงร้อยละ 79.68 และจากบทสรุปสำหรับผู้บริหาร การรับรองมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาพรวมของสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร พบว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าร้อยละ 90 มีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับดี (สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553) และสอดคล้องกับการประเมินด้านการจัด การศึกษากบองค์กรในระดับสากล เช่น ปี 2552 ผลการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment, PISA) ด้านการอ่าน ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านคณิตศาสตร์ พบว่าค่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนไทยกลุ่มตัวอย่างมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนในประเทศองค์กรเพื่อความ ร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development, OECD)และปี 2554 ได้มีการประเมินผลและจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของ นักเรียนไทยที่มีอายุ 15 ปี (International Institute for Management Development, IMD) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 51 จาก 57 ประเทศทั่วโลก ซึ่งเดิมอยู่ในอันดับที่ 46 เมื่อปี 2550 ส่งผลให้การปฏิรูป การจัดการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ในระดับขั้นพื้นฐานต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายสู่แผนพัฒนาการศึกษาของ กระทรวงศึกษา ฉบับที่ 11 ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2555-2559) โดยกำหนดให้องค์ความรู้และทักษะการ

เรียนรู้ของผู้เรียนเป็นพันธกิจหลักและเพื่อเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดผลผลิตด้านผู้เรียนที่สัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา และเป็นตัวบ่งชี้กระบวนการดำเนินการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554, น.10-17) โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องจัดการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง การแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเคียงสากล ทัดเทียมผู้เรียนนานาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, น.2-10)

ทั้งนี้ ผลการรายงานการประเมินสถานภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 โดยการประเมินตนเอง(SAR) และโดยการประเมินของหน่วยงานต้นสังกัดในปี 2554-2555 ก็มีได้แตกต่างจากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนดังที่กล่าวมาข้างต้น โดยพบว่า ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่อยู่ในสถานภาพมีปัญหา (Question Marks) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานบทสรุปสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของสมศ. รอบ 2 ที่พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 มีผลการประเมินในมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เมื่อพิจารณาแบบ อิงเกณฑ์ ในระดับดีมาก จำนวน 3 โรงเรียน และในระดับดี จำนวน 2 โรงเรียน จากโรงเรียนในสังกัดจำนวน 62 โรงเรียนโดยผลการประเมินในระดับพอใช้ มีมากกว่าร้อยละ 80

ทริลลิง (Trilling, 2009, pp.167-177) ได้ศึกษาและนำเสนอกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องปรับเปลี่ยน เนื่องจากปัจจัย 4 ประการ คือ วิถีชีวิตของคนในสังคมยุคดิจิทัล(Digital Lifestyles) การทำงานคือความรู้ (Knowledge Work) เครื่องมือคือความคิด (Thinking Tools) และ การวิจัยคือการเรียนรู้ (Learning Research) ทำให้เยาวชนในศตวรรษนี้ นอกจากต้องมีความรู้และทักษะด้านวิชาการแล้ว ต้องรู้จักและมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักพัฒนาและนักการศึกษาไทยที่เสนอว่า (วิจารณ์ พานิช, 2555) ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นทุกนาที การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนจึงมิใช่แค่เพียงเนื้อหา แต่การปลูกฝังความใฝ่รู้ การเสริมสร้างทักษะการค้นหาความรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยตลอดชีวิตการทำงาน ผู้บริหารและครูต้องมีวิสัยทัศน์และมีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินการด้านการศึกษาในอนาคต บทบาทครูจึงมิใช่เป็นเพียงครูผู้สอนแต่เป็นครูเพื่อศิษย์

จากรายงานการประเมินผลและแนวคิดการจัดการศึกษากล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงการดำเนินการ ผู้เรียนจึงมีความรู้และมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นการดำเนินการในยุคใหม่จะต้องปรับกระบวนการทัศน์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร แสวงหาโอกาส

เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน หลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดและจำเป็นต้องนำจุดแข็ง ความรู้ความสามารถของคนมาหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวสู่การสร้างเสริมศักยภาพและการปรับตัวขององค์กร เพื่อสร้างภาพที่อยากให้เป็น ไปในอนาคตสู่การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การดำเนินการพัฒนาด้วยกลวิธีแนวใหม่ที่เป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือ จะก่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาด้วยการวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ตามบริบทขององค์กรเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการที่สร้างให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีมาตรฐานการเรียนรู้ที่ประกันคุณภาพการศึกษาได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีความสุขแห่งศตวรรษที่ 21 และร่วมพัฒนาสังคม พัฒนาประเทศให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวคิดการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทักษะการเรียนรู้เป็นความรู้ที่เกิดขึ้น ได้รับการฝึกฝนจนมีความเชี่ยวชาญ ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งขยายเติมเต็มข้อความรู้ ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ทางด้านวิชาการจะลดลง แล้วมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้มากขึ้น การมีทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการคิด และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ผลการจัดการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนมีลักษณะ 4 ประการ คือมีทักษะชีวิต มีทักษะในการเรียนรู้ให้เท่าทัน มีการเลือกใช้สื่อให้เป็นและมีจิตสำนึกต่อโลก ดังนั้น การเรียนรู้ในศตวรรษนี้จึง

เป็นการเรียนรู้หลายทาง ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ได้ โดยมีข้อมูลสารสนเทศ (ICT) จะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ ทักษะชีวิต โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายของทักษะการเรียนรู้ว่าเป็นทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต และมีการศึกษา วิจัยและกำหนดเป็นความหมายที่ชัดเจนเรียกว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) คือ 3Rs×7Cs ซึ่งเป็นองค์ประกอบทักษะที่สำคัญของการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ทักษะการอ่าน (Reading Skills) 2) ทักษะการเขียน (Writing Skills) 3) ทักษะคณิตศาสตร์ (Arithmetic Skills) 4) ทักษะความคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา (Critical Thinking and problem solving Skills) 5) ทักษะการสื่อสาร (Communications Skills) 6) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creative and Innovation) 7) ทักษะการร่วมมือ (Collaboration, Teamwork, and Leadership) 8) ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural Skills) 9) ทักษะการทำงาน และทักษะชีวิต (Career and Life Skills) 10) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีสื่อ (Information, Media and Technology Skills) การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนางานหลัก คือ การพัฒนางานในกลุ่มงานวิชาการ ซึ่ง มีการพัฒนาในประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ 7) การพัฒนาการนิเทศการศึกษา

แนวความคิดพัฒนากลยุทธ์มีขั้นตอนการพัฒนา 3 ขั้นตอนสำคัญคือ 1) การศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพ แวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก 2) การกำหนดตำแหน่งและร่างกลยุทธ์ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางวิเคราะห์และหาความสัมพันธ์ของปัจจัยในการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์ SWOT และนำผลที่ได้มาจัดทำร่างกลยุทธ์ด้วยวิธีแบบ TOWS MATRIX ตามโครงสร้างและความเชื่อมโยงสอดคล้องกันของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดและมาตรการ 3) การประเมินกลยุทธ์ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จำแนกเป็น 2 กลุ่ม 1) กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยการดำเนินการ โดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษานิเทศก์ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) หลายขั้นตอนได้จำนวนรวม 439 คน 2) กลุ่มที่ใช้ในการการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยการดำเนินการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษานิเทศก์ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ มี 3 ตัวแปร คือ 1) สภาพการดำเนินการ 2) ปัญหาการดำเนินการ 3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์ผล
2. นำผลที่ได้นำเสนอเพื่อยืนยันสภาพปัญหาและปัจจัยด้วยการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามด้านสภาพการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ด้านสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลการสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 เพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ครูผู้สอนหัวหน้างานแผนงาน นักวิชาการ หรือผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 15 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์หัวหน้างานแผนงานนักวิชาการ คณาจารย์ที่มีคุณวุฒิด้านการบริหารหรือผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 15 คน

3. ผู้ตรวจยืนยันร่างกลยุทธ์การดำเนินการด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญคือ นักวิชาการ นักการศึกษา และคณาจารย์ที่มีคุณวุฒิด้านการบริหารการพัฒนา หรือด้านการพัฒนากลยุทธ์ และผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 9 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 ผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ครูผู้สอนหัวหน้างานแผนงาน นักวิชาการ หรือผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 16 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถ่วงน้ำหนักเพื่อสรุปตำแหน่งกลยุทธ์
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 ผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ครูผู้สอนหัวหน้างานแผนงานนักวิชาการ คณาจารย์ที่มีคุณวุฒิด้านการบริหารหรือผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 15 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ SWOT ANALYSIS TOWS MATRIX และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์
3. การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ฯ โดยการจัดการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้เข้าร่วมการสัมมนาเป็นนักวิชาการ และคณาจารย์ที่มีคุณวุฒิด้านการบริหาร หรือด้านการพัฒนากลยุทธ์ และผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานจำนวน 9 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถ่วงน้ำหนัก การวิเคราะห์เนื้อหา

ตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารหรือการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 17 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

คุณภาพกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ที่พัฒนาขึ้น ดังนี้ 1) ความสอดคล้อง 2) ความเหมาะสม 3) ความเป็นไปได้ และ 4) ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เก็บรวบรวมข้อมูล

โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน

วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มีดังนี้

1.1 สภาพการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ได้ศึกษาข้อมูลใน 7 ด้าน พบว่า สภาพการดำเนินการในภาพรวม มีค่าร้อยละที่สูงกว่าการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดย 3 ลำดับแรกของสภาพการดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการ ศึกษาตำราหรือเอกสารวิชาการเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ได้ดำเนินการ สำรวจและจัดทำสารสนเทศด้านแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษานำมาสู่การพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียนในทุกกลุ่มสาระวิชา และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาสมรรถนะสำคัญแก่นักเรียนในรายวิชา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้ดำเนินการ ส่งเสริมครูในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีกิจกรรมส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เดิม โดยบูรณาการการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2 ปัญหาที่การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาที่มีในระดับมาก คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหามากในกำหนดนโยบายและจุดเน้นของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่ต่อเนื่อง 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีปัญหามากในจัดการเรียนรู้ในรายวิชาด้วยตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ สมรรถนะที่สำคัญ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ครบองค์ประกอบ ครู รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 น้อย 3) การพัฒนาการนิเทศการศึกษา มีปัญหา คือ การพัฒนากระบวนการและวิธีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการและ สถานศึกษาขาดระบบการนิเทศการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มี 2 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยภายในที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ 2S 4M พบว่า ปัจจัยภายในในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีค่ามาก 3 อันดับแรกคือ ระบบการบริการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการ 2) ปัจจัยภายนอกที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

นี่คือSTEP พบว่า ปัจจัยภายนอกในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีค่ามาก 3 อันดับแรก คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรมด้านการเมืองและกฎหมาย และด้านเศรษฐกิจ

การพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 นั้นทำให้ได้ผลการสังเคราะห์ปัจจัยเป็น 1) จุดแข็ง ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จัดทำสารสนเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไว้ชัดเจน การได้รับการนิเทศ ติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัดและการรายงานผลการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี 2) จุดอ่อน ได้แก่ การบริหารการศึกษาการดำเนินการไม่เป็นระบบ ไม่ต่อเนื่องขาดการกำหนดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ในคำอธิบายรายวิชา 3) โอกาส ได้แก่ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษามากเป็นอันดับ 1 และการ สนับสนุนขององค์กรท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น 4) อุปสรรค ได้แก่ นโยบายที่มาจากการเมืองเป็นการดำเนินการจากบนลงล่าง จึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา สถานะค่าครองชีพที่สูงขึ้นและสภาพทางการเงินไม่มั่นคงของผู้ปกครองส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ไม่เต็มศักยภาพซึ่งผลการวิเคราะห์ด้วยการถ่วงน้ำหนัก พบว่า ตำแหน่งกลยุทธ์ที่เหมาะสมคือตำแหน่งกลยุทธ์แบบการปรับตัว (WO) ซึ่งมีผลของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นดังนี้

วิสัยทัศน์ สถานศึกษาดำเนินการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

พันธกิจที่ 1 พัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อใช้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อใช้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการของสถานศึกษา ให้รองรับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วม : SO มี 2 ตัวชี้วัด 5 มาตรการ

พันธกิจที่ 2 ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์ที่ 2 สถานศึกษามีแผนการจัดการเรียนรู้ มีระบบการวัดผลประเมินผลมีการจัดทำวิจัย และมีการพัฒนาการนิเทศทางการศึกษาที่เป็นระบบ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้มีกลยุทธ์มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 2 เร่งรัดปรับกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21WT มี 4 ตัวชี้วัด 6 มาตรการ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ 21 : SO มี 4 ตัวชี้วัด 6 มาตรการ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : WO มี 3 ตัวชี้วัด 4 มาตรการ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 1 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : WO มี 3 ตัวชี้วัด 4 มาตรการ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การเสริมสร้างระบบการนิเทศผู้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีกลยุทธ์มี 1 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างระบบการนิเทศให้เข้มแข็งผู้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: SO มี 3 ตัวชี้วัด 5 มาตรการ

พันธกิจที่ 3 พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 3 สถานศึกษามีชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา มี 1 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 7 เสริมพลังของชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา : WO มี 2 ตัวชี้วัด 5 มาตรการ

1. การประเมินกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผลการประเมินความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์มีความสอดคล้องกันมากที่สุด

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดย 1) ด้านความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้ ($\bar{x} = 4.78$) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการของสถานศึกษาให้รองรับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประเด็น

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ 21 และกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.72$) 2) ด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ กลยุทธ์ ข้อที่ 4 พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.53$) 3) ด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.85$) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้และกลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างระบบการนิเทศให้เข้มแข็งสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.71$)

อภิปรายผล

1. กลยุทธ์ที่มีผลการประเมินด้านความเป็นไปได้ที่มีค่าในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรกคือ กลยุทธ์ที่ 2 เร่งรัดปรับกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และในกลยุทธ์นี้มีมาตรการความเป็นไปได้สูง คือ สร้างศักยภาพครูในการใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจาก กระบวนการวิจัยเป็นฐานเพื่อการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้สองฐานคือฐานสากลที่เป็นความรู้และฐานบริบทซึ่งเป็นการใช้ความรู้ (สุธีระ ประเสริฐสรรพ, 2555) โดยการศึกษาบนฐานการทำวิจัย เป็นการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย ค้นหาความรู้เองจากกระบวนการวิจัยซึ่งนักเรียนต้องวางแผน ปฏิบัติ และตีความ เป็นความรู้เองส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดเชิงวิเคราะห์ ตั้งแะระหัด คิดประเมินและคิดเชิงวิพากษ์ เป็นวงจรพัฒนาคุณภาพความคิดสู่การมีทักษะขั้นสูงซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการความรู้ว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงต้องเรียนให้ได้ทั้ง Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge ควบคู่กันและเมื่อมีทักษะที่พัฒนาขึ้น ความสามารถในการเรียนรู้ทั้งสองด้านก็จะยกระดับซึ่งกันและกัน ในลักษณะของการหมุนเกลียวความรู้ เกิดกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องไม่สิ้นสุดทั้งนี้ สุธีระ (2555) ได้กล่าวว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษามีความรู้เนื้อหาวิชาและมีปัญหาที่จะเรียนรู้สู่ความเข้าใจและประยุกต์ความรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หนุนเนื่องพัฒนาความคิดขั้นสูง ดังนั้น การออกแบบพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานจึงเป็นการออกแบบที่รู้ผลหรือเป้าหมายปลายทางที่ชัดเจนแล้วจึงมา กำหนดที่ต้นทาง ซึ่งทอมคอร์คอแรน (สศค., 2557, น.31) การส่งเสริมครูให้เกิดความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ให้แก่ักเรียนทั้งด้านความรู้และความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพ (Professional View) ซึ่งเป็นศักยภาพของครูในปัจจุบันที่จะดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดเป็นผลสำเร็จเป็นสำคัญ

2. กลยุทธ์ที่มีผลการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ที่มีค่าในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก คือ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วม

ร่วมและมาตรการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดหลักสูตรเชิงบูรณาการเป็น การจัดทำหลักสูตรที่กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการผสมผสานเนื้อหาสาระวิชาซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน นำมาจัดทำเป็นหลักสูตรในแนวใหม่ ทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละวิชาหมดไป เกิดเป็นเอกลักษณ์ใหม่ของหลักสูตรบูรณาการซึ่งเน้นที่องค์รวมของเนื้อหาที่สัมพันธ์กันและกระบวนการ เรียนรู้ของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญและมีการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งผลในการพัฒนาหลากหลายทักษะการ เรียนรู้แก่นักเรียน การมีส่วนร่วมของการกำหนดสาระและบทบาทในทีมของครูผู้สอน ทำให้เกิดการสร้าง รูปแบบการวางแผนที่มีมาตรฐาน พร้อมเพียงและเป็นประโยชน์ (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และเพยาว์ ยินดีสุข, 2551, พูนสุข อุคม, 2548) และการจัดบูรณาการแบบเชื่อมโยง (Connected Model) ที่ใช้การเชื่อมโยงหัวข้อ (Topic) ทักษะ (Skills) เจตคติ (Attitude) และความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อสร้างความรู้และความ สามารถในการเชื่อมโยงความคิดอย่างเป็นระบบ หรือ การบูรณาการแบบซ้อนกัน (Nested Model) ที่ใช้ การประสานวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเน้นทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะการคิด (Thinking Skills) ทักษะ สังคม (Social Skills) และทักษะเนื้อหา (Content-specific Skills) ดังนั้นการจัดหลักสูตรเชิงบูรณาการ แบบมีส่วนร่วม จึงน่าจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ที่ หลากหลายรอบด้านและเป็นทักษะขั้นสูง อันเป็นทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการนำกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้นั้น สถานศึกษาควรทำความเข้าใจในบริบทของสถานศึกษาเปรียบเทียบกับ บริบทของสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ในความต่างและความเหมือนที่สอดคล้อง เพื่อให้กลยุทธ์ที่เลือกมีบริบทที่ให้ชัดเจนซึ่งจะส่งผลโดยตรง ต่อการยอมรับและการให้ความร่วมมือการเข้ามามีส่วนร่วมในการเตรียมพร้อมการในการขับเคลื่อน กลยุทธ์ตามตัวชี้วัดและมาตรการเพื่อ ให้การขับเคลื่อนกลยุทธ์มีประสิทธิภาพสูง

2. ในการนำกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในครั้งนี้ไปสู่ระดับปฏิบัติการอาจปรับลดหรือเพิ่มมาตรการ ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีวิจัยและพัฒนา รูปแบบของการนำกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางเลือกในการขยายผลองค์ความรู้ กระบวนการที่เป็น ประโยชน์ในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของปัจจุบันและอนาคต

2. ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบในกลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมในการใช้ในการดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในระดับมากที่สุด และกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากมีผลการประเมินกลยุทธ์นี้ว่า เป็นกลยุทธ์ที่มีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), สถาบัน. (2554). รายงานผลการทดสอบขั้นพื้นฐานระดับชาติระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. จาก <http://www.niets.or.th/> [25 มิถุนายน 2556].
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และเพยาว์ ยินดีสุข. (1551). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนสุข อุดม, (2548, มกราคม-ธันวาคม). รูปแบบการบูรณาการหลักสูตร. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 5 (1): 45-61.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กุรุสภา.
- _____. (2555, มกราคม). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559*. จาก <http://www.bps2.moe.go.th/index.php/component/content/article/38-fp-item/258-11-2555-2559?lang=>. [30 jan2013].
- ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.), สำนักงาน. (2557). *สรุปข้อมูลความรู้การประชุมอภิวัดการณ์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สสค.
- สมศ. (2553). *บทสรุปผู้บริหาร 2549-2553*. จาก <http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/Report/index.php> [25 พฤษภาคม 2556].
- _____. (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3*. กรุงเทพฯ: บริษัทออฟเซ็ทพลัสจำกัด.
- สุธีระ ประเสริฐสรทรัพย์. (2555). *โครงการฐานวิจัย: กระบวนการเรียนรู้ใหม่ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Bernie Trilling and Charles Fadal. (2009). *21st CENTURY SKILLS*. United States: scimath.org./index.php/matharticle/item/606-lesson-study-SciMath. Jossey-bass.
